

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

พุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

พุทธสาวกและ

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

จุดประสงค์

นักเรียนวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือ
เป็นแบบอย่างของพระราชา
และพ่อขุนรามคำแหงได้ถูกต้อง

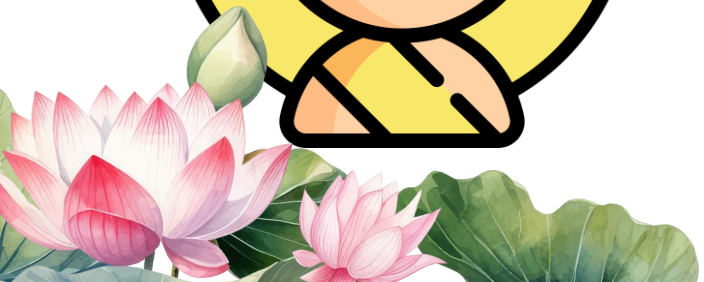
...
คำถามชวนคิด?

ภาพตั้งกล่าว คือภาพเหตุการณ์ใด
และบุคคลที่อยู่ในภาพคือใครบ้าง

คำถามชวนคิด?

บุคคลที่อยู่ในภาพเป็นพุทธสาวก
หรือไม่ เพราะเหตุใด

พุทธสาวก

สาวกของพระพุทธเจ้าซึ่งได้บรรลุธรรม
และมีชีวิตอยู่ในช่วงที่พระพุทธเจ้าทรงมี
พระชนม์อยู่ ประวัติของบุคคลเหล่านี้ นำศึกษา
และนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
ของเรา

กิจกรรม

ให้นักเรียนเล่นทายชื่อพุทธสาวก
คนนี้ชื่ออะไร

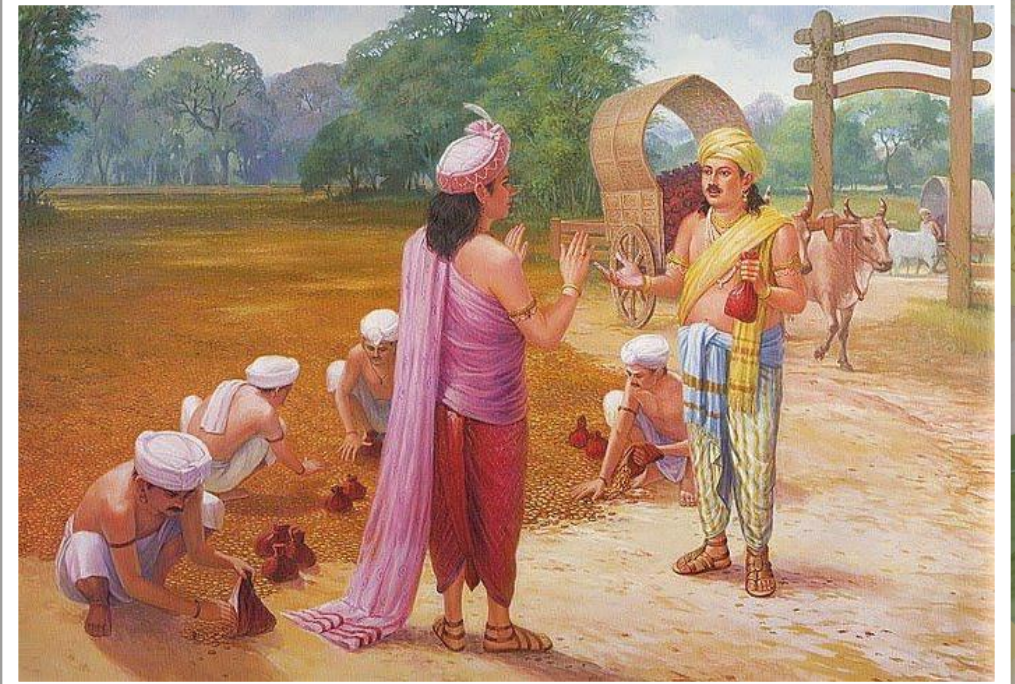

พุทธสาวกคนนี้ชื่ออะไร?

ชื่อ แปลว่า เศรษฐีผู้เป็นที่พึ่งของคนยาก

เป็นผู้สร้างวัดเชตวันมหาวิหาร

อนาถบิณฑิกเศรษฐี

พุทธสาวกคนนี้ชื่ออะไร?

เมื่อแรกเกิดมีชื่อเต็มว่า อุปติสสะ

เป็นอัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธเจ้า

พระสารีบุตร

พุทธสาวกคนนี้ชื่ออะไร?

เดิมนี้เป็นโจรปล้นฆ่าคน

ชื่อแปลว่า ผู้มีนิ้วมือเป็นมาลัย

องคุลิมาล

พุทธสาวก
พระราชธิดา

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

พุทธสาวก พระราชา

เผยแพร่โดย : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

ที่มา : www.youtube.com

๑. ซาติกำเนิตของพระราระ เป็นอย่างไร

๒. สาเหตุการอุปสมบทของพระราระคืออะไร

๓. ลักษณะการอุปสมบทของพระราระ เป็นอย่างไร

๔. คุณลักษณะที่ดีของพระราระ คืออะไรบ้าง

วิธีน้๑ตติจตุตถกรรมวาจา

วิธีน้๑ตติจตุตถกรรมวาจา (อ่านว่า **ย้๑ด-ติ-จะ-ตุต-ถะ-ก้า-มะ-วา-จา**) เป็นการอุปสมบทโดยใช้มติของสงฆ์ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการอุปสมบทพระภิกษุที่สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

...
คำถามชวนคิด?

พระราชะ มีคุณธรรมใดบ้าง
ที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

พระราชระ เป็นพุทธสาวกที่มีคุณธรรม
เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นคนว่านอนสอนง่าย
และเคารพเชื่อฟังครูอาจารย์

กิจกรรม

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ตั้งใจทำงานนะจ๊ะ

เก่งมาก ๆ
เลยจ๊ะ

ครับ

ค่ะ

๑. เด็กในภาพปฏิบัติตนสอดคล้องกับแบบอย่างที่ดี
ของพระราชาอย่างไร

๒. ถ้านักเรียนปฏิบัติตามเด็กในภาพจะเกิดผลดี
ต่อตนเองอย่างไร

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เพลง ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

เผยแพร่โดย : Sattahip Today วันที่เผยแพร่ 20 ธ.ค. 2020

ที่มา : www.youtube.com

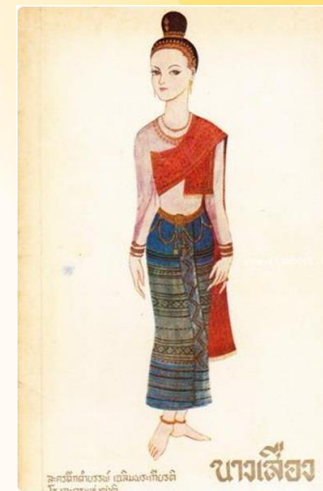

พ่อขุนรามคำแหง

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

นางเสือง

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนบานเมือง

ด้านการเมืองการปกครอง

ทรงขจัดอิทธิพลของขอม
ออกไปจากกรุงสุโขทัย การปกครอง
ของกษัตริย์สุโขทัยได้ใช้ระบบ
ปีตุราชาธิปไตย หรือ พ่อปกครองลูก

ด้านการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ทรงปกครองแบบพ่อปกครองลูก
โดยพระองค์โปรดให้แขวนกระดิ่งไว้ที่
ประตูพระราชวัง เมื่อประชาชนคนใด
มีทุกข์ ก็ไปสั่นกระดิ่ง

ด้านเศรษฐกิจ

โปรดให้สร้างทำนบกักน้ำที่เรียกว่า “สรีดภงส์”
เพื่อนำน้ำไปใช้ในตัวเมืองสุโขทัย ทรงส่งเสริมการค้าขาย
อย่างเสรีภายในราชอาณาจักรด้วยการไม่เก็บภาษีผ่านด่าน

ภาพสรีดงค์ จาก <https://www.finearts.go.th/main/view>

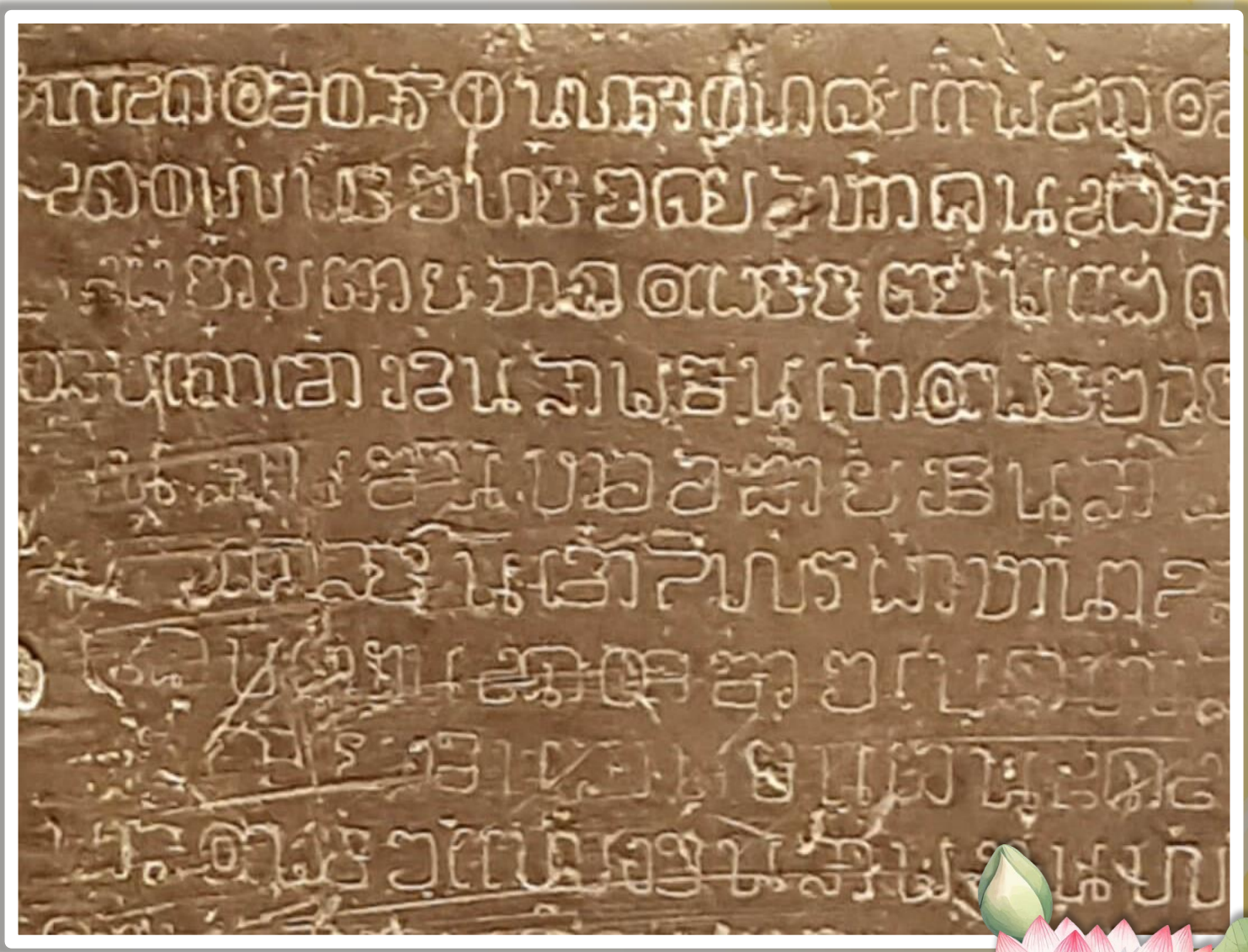
สรีดงค์ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้แทน
ตัวอักษรขอมที่เคยใช้กันมาแต่เดิม
เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ เรียกว่า ลายสือไทย

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองมาก
พระองค์เป็นผู้นำที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา โดยนำ
พุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์ จากเมืองนครศรีธรรมราช
มาประดิษฐานในกรุงสุโขทัย

พระแท่นมณีคศิลาบาตร

ดงตาล

เกมทาย

ศิลปะ

ให้นักเรียนอ่านข้อความ
ที่กำหนดให้ แล้วทำ
เครื่องหมาย ✓ หรือ ✗
หน้าข้อความนั้น

๑. ....พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นพระราชโอรสของพ่อขุนผาเมือง

๒. ....พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นพระมหากษัตริย์
ของอาณาจักรอยุธยา

๓. ....สรีดภงส์หรือทำนบพระร่วง เป็นเขื่อนดินขนาดใหญ่
ของเมืองสุโขทัย

๔. .... พ่อขุนรามคำแหงนำพุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์
จากเมืองจกนครศรีธรรมราช

ครูให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง พุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถาม
ตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์
ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนศึกษาประวัติ
ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และ
ยกพระราชกรณียกิจที่เป็นแบบอย่าง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง
พุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
๒. ครูให้นักเรียนลงมือทำใบงานได้
๓. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียน
ตามความเหมาะสม

ชาติกำเนิด

สาเหตุอุปสมบท

พระราชา

ลักษณะการอุปสมบท

คุณลักษณะที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

ด้านการเมืองการปกครอง

ด้านเศรษฐกิจ

พ่อขุนรามคำแหง
มหาราช

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สรุป

ชาติกำเนิด

ราระ เกิดในตระกูลพราหมณ์ อยู่ที่กรุงราชคฤห์ เป็นเศรษฐีที่มีอันจะกิน มีทรัพย์สินเงินทองมาก

ลักษณะการอุปสมบท

วิธีปฏิบัติจุดตถกรรมวาจา คือ การใช้มติของสงฆ์ในการรับเข้าอุปสมบท

พระราธะ

สาเหตุอุปสมบท

ถูกลูก ๆ ได้ทอดทิ้งในยามชรา ทำให้กลายเป็นคนยากจน จนต้องไปขออาศัยอยู่กับพระภิกษุที่เวฬุวันมหาวิหาร และเกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนา

คุณลักษณะที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้ว่าง่าย สอนง่าย

สรุป

ด้านการเมืองการปกครอง

ทรงขจัดอิทธิพลของเขมรออกไปจากกรุงสุโขทัย
ปกครองของกษัตริย์สุโขทัยได้ใช้ระบบปีตุราชา
ธิปไตยหรือ พ่อปกครองลูก

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้แทนตัวอักษรขอมที่
เคยใช้กันมาแต่เดิม เมื่อ พ.ศ.๑๘๒๖ เรียกว่า
“ลายสือไทย”

พ่อขุนรามคำแหง มหาราช

ด้านเศรษฐกิจ

โปรดให้สร้างทำนบกักน้ำที่เรียกว่า “สรีดภงส์” เพื่อนำน้ำ
ไปใช้ในตัวเมืองสุโขทัย ทำให้มีน้ำสำหรับใช้ในการ
เพาะปลูกและอุปโภคบริโภคในยาม ที่บ้านเมืองขาดแคลน
น้ำ ทรงส่งเสริมการค้าขายอย่างเสรีภายในราชอาณาจักร
ด้วยการไม่เก็บภาษีผ่านด่าน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองมาก พระองค์เป็นผู้นำ
ที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา โดยนำพุทธศาสนา ลัทธิ
ลังกาวงศ์ จากเมืองนครศรีธรรมราช มาประดิษฐาน
ในกรุงสุโขทัย

บทเรียนครั้งต่อไป

ที่ฆีตีโกสลชาดก

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

